

*Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).
Спеціальність – 281.
Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 10.*

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.10.9>

УДК 323.15:352.07:323.15(477)

А. Ю. Мунько,

*к. держ. упр., доцент, доцент кафедри менеджменту,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6651-9970>

Є. В. Кравченко,

здобувач вищої освіти,

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-6330-964X>

**ВІД ФРАГМЕНТАРНОЇ УЧАСТІ ДО СПІВТВОРЕННЯ ПОЛІТИКИ:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ІНТЕГРАЦІЇ НЕУРЯДОВОГО СЕКТОРУ У
ДЕМОКРАТИЧНЕ ВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ**

A. Munko,

*PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the
Department of Management, Public Management and Administration,
Dnipro State Agrarian and Economic University*

Ye. Kravchenko,

Student, Dnipro State Agrarian and Economic University

**FROM FRAGMENTED PARTICIPATION TO POLICY CO-CREATION:
EUROPEAN EXPERIENCE IN INTEGRATING THE NON-
GOVERNMENTAL SECTOR INTO DEMOCRATIC GOVERNANCE IN
UKRAINE**

У статті досліджено теоретичні та практичні засад інтеграції неурядових організацій (НУО) у процеси публічного управління в Україні в умовах євроінтеграції, війни та післявоєнного відновлення. Обґрунтовано, що ефективна взаємодія органів влади та громадянського сектору є важливою передумовою побудови демократичної, прозорої та підзвітної системи управління, орієнтованої на реальні потреби суспільства. На основі аналізу наукових джерел, міжнародно-правових актів, зокрема Європейської конвенції про визнання правосуб'єктності міжнародних НУО та практик держав ЄС виявлено ключові механізми співпраці, серед яких: спрощення правових процедур, створення інституційних платформ для діалогу, залучення НУО до розроблення політик, фінансова підтримка, використання цифрових технологій і відкритих даних. Доведено, що європейський досвід має значний потенціал для адаптації в Україні, оскільки його імплементація сприятиме усуненню адміністративних бар'єрів, зміцненню партнерства, розширенню міжнародної співпраці та залученню ресурсів. Перехід від фрагментарної участі НУО до структурованої моделі співтворення політики є ключовим напрямом підвищення ефективності публічного управління в Україні, а вдосконалення законодавства, розвиток грантових механізмів, прозорих процедур та цифрової інфраструктури створюють основу для сталого розвитку громадянського суспільства і зміцнення демократичних інститутів.

This article examines the theoretical and practical foundations of integrating non-governmental organizations (NGOs) into public governance processes in Ukraine, particularly in the context of European integration, wartime challenges, and post-war recovery. It argues that effective collaboration between the state and civil society is a crucial prerequisite for building a democratic, transparent, and accountable governance system responsive to real societal needs. Through comprehensive analysis of academic literature, international legal instruments, especially the European Convention on the Recognition of the Legal Personality of International NGOs and EU best practices, key mechanisms of NGO involvement are identified, including

simplification of legal procedures, creation of institutional platforms for dialogue, active participation in policy formulation, development of financial support systems, and utilization of digital technologies and open data to enhance transparency and accountability. The research demonstrates that adapting European experience in Ukraine can remove administrative barriers, strengthen partnerships, expand cross-border cooperation, and attract additional resources. Special emphasis is placed on the transformative role of digital tools in facilitating policy monitoring, supporting evidence-based decision-making, and fostering trust between government authorities, civil society, and international donors. Ukraine's transition from fragmented NGO participation to a structured model of policy co-creation represents a key step in improving public governance effectiveness. This shift requires legal harmonization, establishment of sustainable financial and institutional frameworks, and integration of participatory and digital mechanisms. Implementing these measures can enhance the country's capacity to respond to humanitarian crises, coordinate international assistance, and contribute to sustainable development goals. Strengthening NGO involvement in governance processes not only promotes democratic consolidation and social resilience but also facilitates Ukraine's integration into the European political and legal space, creating conditions for long-term institutional stability and inclusive policymaking.

Ключові слова: *неурядові організації, публічне управління, громадянське суспільство, євроінтеграція, державна політика, демократичне урядування, воєнний стан, цифровізація, міжнародна співпраця, інституційні механізми, сталий розвиток.*

Keywords: *non-governmental organizations, public administration, civil society, European integration, public policy, democratic governance, martial law, digitalization, international cooperation, institutional mechanisms, sustainable development.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Ефективна інтеграція неурядових організацій (НУО) у процеси публічного управління є важливим чинником формування демократичного, прозорого та підзвітного державного управління в Україні. Особливо це актуально в умовах війни та післявоєнного відновлення, коли постає потреба у швидкому, обґрунтованому та відкритому ухваленні рішень, що передбачає залучення широкого кола громадських експертів та організацій. Водночас чинні законодавчі механізми участі НУО часто носять декларативний характер, що суттєво обмежує їхній реальний вплив на формування державної політики та контроль за виконанням прийнятих рішень. Разом із тим розвиток цифрових технологій та відкритих даних створює нові можливості для прозорості взаємодії між державою та громадянським суспільством, забезпечуючи аналітичну підтримку, моніторинг реалізації політик та підвищення інституційної підзвітності. У зв'язку з цим дослідження механізмів інтеграції неурядового сектору у публічне управління, удосконалення законодавчої бази та цифровізація процесів є надзвичайно актуальними для підвищення ефективності державного управління, зміцнення довіри громадян до влади та забезпечення сталого розвитку держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз сучасних наукових джерел дозволяє виділити основні напрями досліджень щодо участі неурядових організацій у публічному управлінні та їхньої ролі в суспільно-політичних процесах. Українські дослідники зосереджують увагу на правовому регулюванні, інституційних механізмах та взаємодії НУО з органами державної влади й місцевого самоврядування. Сучасні наукові розробки можна систематизувати за кількома ключовими напрямками: правове та інституційне регулювання неурядових організацій (О. Білик [1], Т. Гарасимів [3], С. Карпенко, Н. Котенко [5], А. Матвійчук [7], М. Яцина [11] та інші); взаємодія неурядових організацій з органами публічної влади (М. Лахижа [6], А. Мунько [8], О. Сиченко [10], М. Шкурін [6] та інші); міжнародна діяльність неурядових організацій, зарубіжні порівняльні дослідження та стандартизація практик (М.

Андерсон [12], А. Беттс [13], Д. Льюїс [15], Х. Слім [16] та інші), а також міжнародні конвенції та документи Ради Європи (1985–1986), які формують стандарти діяльності неурядових організацій. Літературний аналіз демонструє тісний взаємозв'язок між правовим, інституційним та гуманітарним аспектами діяльності неурядових організацій, а також підкреслює необхідність інтеграції міжнародного досвіду з національним законодавчим та практичним контекстом України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування шляхів адаптації європейських підходів до інституційної інтеграції неурядових організацій у механізми демократичного врядування в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Співпраця між органами публічного управління та неурядовими організаціями є важливим елементом сучасного демократичного врядування, оскільки сприяє забезпеченню прозорості, підзвітності та орієнтації на реальні потреби суспільства. Значний досвід інституціоналізації взаємодії держави та громадянського сектору накопичено в країнах Європейського Союзу та Ради Європи, що може бути корисним для України, особливо в контексті її інтеграційних прагнень до ЄС. Одним із ключових міжнародно-правових документів у цій сфері є «Європейська конвенція про визнання правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій» (ETS №124), ухвалена Радою Європи у 1986 році. Цей документ став першою спробою встановити єдині стандарти правового статусу НУО в транскордонному вимірі та заклав основу для їх діяльності в європейському просторі [14]. Конвенція була ратифікована низкою держав, зокрема Австрією, Францією, Бельгією, Португалією, Словенією, Швейцарією, Нідерландами та іншими, водночас деякі країни досі не приєдналися до неї, що створює асиметрію правових умов для діяльності міжнародних організацій. Значущість Конвенції полягає в уніфікації підходів до визнання правосуб'єктності НУО, усуненні надмірних адміністративних бар'єрів, зокрема необхідності повторної реєстрації чи апостилювання документів у кожній державі. Вона також гарантує

можливість вільного укладання договорів, участі в судових процесах та набуття майнових прав, а також зміцнює довіру донорів і партнерів, забезпечуючи діяльність організацій у межах чітко регламентованої правової бази [9, с. 230].

Так, організації, як Міжнародна федерація з прав людини (FIDH), можуть діяти безперешкодно на території всіх держав-учасниць, що значно підвищує ефективність їхньої адвокаційної діяльності [2, с. 73]. Приклад Франції та Швейцарії показує, що завдяки Конвенції статус НУО, зареєстрованої в одній країні, автоматично визнається в іншій. Це спрощує відкриття офісів, проведення міжнародних конференцій та реалізацію грантових програм.

Водночас документ передбачає низку обмежень, адже держави-учасниці мають право не визнавати правосуб'єктність тих НУО, діяльність яких суперечить національній безпеці, громадському порядку чи моралі [7, с. 14]. Закріплюється баланс між захистом суверенітету держав і розвитком міжнародного громадянського простору.

Для України досвід застосування положень Конвенції має значну практичну цінність. Незважаючи на існування національних законодавчих механізмів щодо реєстрації та діяльності НУО, вітчизняна практика містить суттєві прогалини у регулюванні статусу міжнародних організацій. Зокрема, відсутність системної процедури автоматичного визнання правосуб'єктності НУО, зареєстрованих у державах ЄС, створює додаткові перешкоди для ефективної співпраці. У цьому контексті адаптація європейських стандартів могла б сприяти більш активному залученню міжнародних донорів та реалізації транскордонних програм.

Міжнародний досвід також свідчить, що взаємодія держави та НУО не обмежується лише правовим регулюванням. Так, у Німеччині функціонує система «Verbundprojekte», що передбачає створення спільних проєктів державних і громадських інституцій у сферах освіти, соціального захисту та міграційної політики, що забезпечує комплексний підхід до реалізації суспільно важливих програм та зміцнює партнерство між державою і громадянським суспільством [15]. У Польщі діє Національний інститут свободи, що адмініструє

спеціальні фонди підтримки громадських ініціатив. У Скандинавських країнах НУО мають гарантований доступ до процесу формування державних політик через консультативні ради та робочі групи [16]. Європейська практика демонструє, що визнання правосуб'єктності НУО та усунення адміністративних бар'єрів є лише першою сходинкою. Наступними кроками стають створення сприятливого фінансового середовища, формування довгострокових партнерств і залучення громадянського суспільства до вироблення політичних рішень.

Серед положень Європейської конвенції про визнання правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій особливе значення для української правової практики мають такі аспекти:

- спрощення процедур взаємного визнання – організація, зареєстрована в одній із держав-учасниць, може діяти на території інших країн без повторної реєстрації та додаткових бюрократичних процедур;

- уніфікація правових стандартів – встановлення єдиних вимог до правового статусу НУО дозволяє уникнути дискримінаційних практик та створює рівні умови для функціонування організацій у різних юрисдикціях;

- розширення простору міжнародної співпраці – визнання правосуб'єктності сприяє створенню глобальних і регіональних мереж НУО, що підвищує їхню здатність спільно реагувати на виклики світового масштабу.

Закріплений юридичний статус відкриває для НУО доступ до фінансування, грантових програм і тендерів, які організуються інституціями ЄС чи міжнародними організаціями (наприклад, Програмою розвитку ООН або Європейською комісією) [4, с. 86]. Ці положення мають особливе значення для організацій, які працюють у сферах захисту довкілля, прав людини чи надання гуманітарної допомоги. Крім того, Конвенція гарантує можливість захисту прав у судових органах інших держав-членів, що підвищує рівень правового захисту НУО у випадках конфліктів із місцевими органами влади чи партнерами.

Уніфікація правових норм значно спрощує створення транскордонних альянсів і платформ співпраці, забезпечуючи ефективнішу координацію дій у кризових ситуаціях, зокрема під час реагування на природні катастрофи або

розв'язання проблем масової міграції. Показовим прикладом є діяльність гуманітарних організацій під час сирійської та української міграційних криз, коли співпраця між НУО різних держав дала змогу значно підвищити ефективність надання допомоги постраждалим [17].

Юридичне визнання також створює передумови для посилення впливу НУО на політико-правові процеси. Так, організації, що спеціалізуються на захисті прав жінок чи протидії дискримінації, отримують змогу координувати діяльність на регіональному рівні та впливати на зміст національних стратегій гендерної рівності.

На практиці дія Конвенції підтверджується прикладами відомих організацій:

- Міжнародний Комітет Червоного Хреста реалізує гуманітарні операції у більшості країн Європи, не витрачаючи ресурси на дублюючу реєстрацію;
- Зелений Хрест ефективно впроваджує програми у сфері енергетичного переходу та відновлюваних ресурсів, працюючи паралельно в кількох країнах;
- Amnesty International отримує гарантії правового визнання, що дозволяє їй проводити моніторинг прав людини навіть у державах, де її діяльність викликає політичні суперечки.

Наведені приклади переконливо демонструють, що уніфікація правового статусу неурядових організацій сприяє глибшій інтеграції громадянського сектору в міжнародне середовище, створює сприятливі умови для його розвитку та зміцнює солідарність між організаціями різних країн. Для України це відкриває додаткові можливості щодо залучення міжнародної технічної допомоги та активної участі в глобальних мережах, діяльність яких спрямована на захист прав людини, забезпечення екологічної безпеки та утвердження демократичних цінностей.

Практичне значення Європейської конвенції про визнання правосуб'єктності міжнародних НУО полягає насамперед у створенні сприятливих умов для функціонування організацій громадянського суспільства, спрощенні їхньої діяльності у правовому полі та розширенні можливостей участі

у вирішенні глобальних викликів. Використання положень Конвенції сприяє зміцненню демократичних інституцій, розвитку громадянського суспільства та підвищенню ефективності міжнародної співпраці.

Досвід держав Європейського Союзу наочно демонструє різноманіття механізмів інтеграції НУО у процеси публічного управління. Так, Швеція має багаторічну традицію тісної співпраці державних інституцій із громадянським сектором. Держава активно підтримує неурядові організації, що надають соціальні послуги, забезпечуючи таким чином їхню високу якість та доступність для населення. Крім того, шведська модель взаємодії передбачає регулярні консультації між органами влади та представниками громадських об'єднань під час розроблення соціальної політики та стратегічних напрямів розвитку країни. [12]. В Німеччині діє розвинена система соціального партнерства, де НУО активно залучені до процесу прийняття рішень на місцевому, регіональному та національному рівнях. Законодавство передбачає механізми консультацій і формальні процедури співпраці, що дозволяє враховувати інтереси різних суспільних груп і зміцнює легітимність державних рішень [13]. У Франції НУО відіграють ключову роль у сфері соціальних послуг та захисту прав людини. Держава підтримує їхню діяльність через гранти та субсидії, а також залучає до розробки та реалізації державних програм [5, с. 72]. Такий підхід дозволяє створювати стабільне партнерство між державою та громадянським сектором, де НУО виступають не лише виконавцями програм, але й активними учасниками процесу формування політик.

Для України, яка послідовно прагне інтегруватися в європейський політичний та правовий простір, ратифікація Європейської конвенції та її подальша імплементація у національне законодавство можуть стати важливим кроком до створення сприятливих умов для активної участі неурядових організацій у міжнародних процесах, а також до їх ширшого залучення в реалізацію національних і транскордонних проєктів.

Зарубіжний досвід переконливо демонструє значення інституційної сталості, яка досягається завдяки формалізованим механізмам взаємодії між

державою та громадянським сектором. До таких інструментів належать офіційні угоди про партнерство, створення координаційних платформ і міжсекторальних робочих груп, що дозволяють організувати спільну діяльність НУО та органів влади на основі чітко визначених і прозорих правил і процедур. Такий підхід не лише підвищує ефективність реалізації гуманітарних і соціальних програм, а й забезпечує узгодженість та скоординованість дій різних учасників процесу [13].

Другим ключовим елементом є прозорість процесів. У країнах ЄС широко застосовуються системи моніторингу, аудиту та оцінки ефективності програм, що дозволяє забезпечити справедливий розподіл ресурсів і підвищує довіру між державою, громадянським суспільством та міжнародними партнерами. Це не лише знижує ризики корупції, а й посилює соціальну згуртованість, що особливо важливо в умовах гуманітарних криз [15].

Фінансова стійкість європейських моделей забезпечується комбінацією грантового фінансування, державних субсидій і залучення приватного капіталу. Завдяки такій структурі підтримки гуманітарні ініціативи залишаються стабільними навіть у періоди пікових потреб. Крім того, успішні моделі передбачають гнучкість і локалізацію, що дозволяє враховувати специфіку місцевих громад, оперативно реагувати на кризові ситуації та адаптувати програми до конкретних умов [5].

Не менш важливою є інтеграція технологій. У розвинених країнах широко використовуються цифрові платформи для координації дій, збору та аналізу даних, оцінки ефективності програм. За таких умов значно прискорюються робочі процеси, зменшуються бюрократичні бар'єри та покращується взаємодія між державними структурами, НУО та міжнародними партнерами. Наприклад, у Німеччині та Швеції застосовуються онлайн-системи для моніторингу гуманітарних проєктів і обліку ресурсів, що дозволяє оперативно перенаправляти допомогу у найбільш постраждалих регіонах [6].

Для України вже існують певні механізми взаємодії, наприклад, громадські ради при органах влади, участь НУО у розробці нормативно-правових актів та пілотні консультаційні платформи. Проте національна практика потребує

подальшого вдосконалення законодавчої бази, зокрема:

- запровадження чітких процедур визнання міжнародних НУО та забезпечення їхньої участі у прийнятті рішень;
- створення системи грантової та експертної підтримки НУО для участі у державних програмах;
- впровадження механізмів регулярних консультацій між державними органами та громадськими організаціями на всіх рівнях управління.

Адаптація найкращих європейських практик дозволить Україні підвищити ефективність взаємодії між державою та громадянським суспільством, зміцнити демократичні інститути й інтегрувати національні НУО до міжнародних мереж співпраці. Це, у свою чергу, сприятиме прозорішому управлінню ресурсами, зростанню рівня довіри громадян до органів влади та активнішій участі суспільства у процесі формування та реалізації державної політики.

Для України адаптація європейського досвіду потребує комплексного підходу, що включає:

1. Розвиток нормативно-правової бази, яка забезпечить юридичну визначеність взаємодії держави та НУО.
2. Посилення довіри між урядом і громадянським суспільством, зокрема через прозорі механізми участі та звітності.
3. Врахування регіональних особливостей, що дозволяє гнучко реагувати на локальні гуманітарні виклики.

Успішна реалізація таких механізмів значно підвищить здатність держави ефективно долати гуманітарні кризи, забезпечить координацію міжнародної допомоги та сприятиме соціальній стабілізації на національному рівні. При цьому інтеграція цифрових технологій, поєднана з фінансовою стійкістю та прозорістю процесів, створює передумови для сталого розвитку громадянського суспільства та підвищення ефективності міжнародної співпраці.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Практика провідних європейських держав переконливо свідчить про багаторівневий характер інтеграції неурядових організацій у процесі публічного

управління. Серед поширених механізмів такої співпраці: реалізація спільних проєктів, надання фінансової підтримки, створення консультативних рад, а також проведення регулярних діалогів між органами влади та громадянським суспільством. Важливу роль у цій системі відіграють прозорість процедур, ефективні механізми моніторингу та використання цифрових платформ, що забезпечують підзвітність і підвищують рівень довіри між державою, громадським сектором і міжнародними партнерами.

Для України врахування міжнародного досвіду є стратегічно важливим у контексті євроінтеграції та післявоєнного відновлення. Імплементация положень Європейської конвенції, удосконалення процедур визнання міжнародних НУО, розвиток грантових механізмів підтримки, запровадження регулярних консультацій і впровадження цифрових інструментів здатні значно підвищити ефективність участі громадянського сектору, посилити демократичні інститути та інтегрувати національні організації в глобальні мережі співпраці.

Перехід від фрагментарної участі неурядових організацій до структурованої моделі співтворення державної політики є ключовою передумовою підвищення результативності системи публічного управління в Україні. У цьому процесі цифрові технології та відкриті дані відіграють визначальну роль, стаючи невід'ємним інструментом ефективного функціонування сучасної моделі партнерства між державою та громадянським суспільством.

Література

1. Білик О.М. Громадські об'єднання: законодавче регулювання, нові права і можливості. *Соціально-трудова відносина: теорія та практика*. 2013. № 2. С. 149-154. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/stvttp_2013_2_23.
2. Войтович С.А. Система та право міжнародних економічних організацій. *Український часопис міжнародного права*. 2018. № 1. 73–75.
3. Гарасимів Т. Правовий статус громадських організацій України: євроінтеграційний процес стандартизації. *Вісник Національного університету*

«Львівська політехніка». Серія : Юридичні науки. 2019. Вип. 22. С. 20-26. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2019_22_5.

4. Ільницька У. Особливості міжнародно-правової суб'єктності неурядових організацій. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2012. Вип. 24. 84–91.

5. Котенко Н.В., Карпенко С.Г. Неурядові організації: поняття, види та джерела фінансування в умовах сталого розвитку. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. № 3. 2014. 71–81.

6. Лахижа М.І., Шкурін М. М. Взаємодія органів державної влади, органів місцевого самоврядування та недержавних організацій: досвід Республіки Польща. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2024. № 12. URL : <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-02-13>.

7. Матвійчук А. В. Діяльність міжнародних неурядових організацій у законодавчо-правовому полі України. *Society, Politics, Administration in Central Europe*. 2019. Вип. 10. 14–21.

8. Мунько А.Ю., Лі.В., Тагачін М.К. Особливості організації взаємодії органів місцевого самоврядування з громадянами в умовах воєнного стану в Україні. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2024. № 14. URL : <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-14-02-07>.

9. Сачко О. В. Правосуб'єктність міжнародних неурядових організацій: стан і перспективи розвитку. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 4. С. 230 – 236. URL : <https://doi.org/10.32782/39221345>.

10. Сиченко О. О. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування з некомерційним сектором у соціальній сфері. *Інвестиції: практика та досвід*. 2012. № 3. С. 87 – 89.

11. Яцина М. О. До питання визначення поняття «неурядова організація» (на прикладі національних і міжнародних актів). *Порівняльно-аналітичне право: електронне наукове фахове видання*. 2019. Ужгород. Вип. 4. С. 384–386.

12. Anderson M. *Do No Harm: How Aid Can Support Peace – or War*, 1999. 161 p. URL : https://www.rienner.com/title/Do_No_Harm_How_Aid_Can_Support_Peace_or_War.
13. Betts A. *Survival Migration: Failed Governance and the Crisis of Displacement*. Cornell University Press, 2013. 256 p.
14. *European Convention on the Recognition of the Legal Personality of International Non-Governmental Organizations*, Council of Europe, Strasbourg, 24.IV.1986. URL: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007a67c>.
15. Lewis D. *The Management of Non-Governmental Development Organizations. An Introduction*. London; NY: Ruetledge, 2001. 242 P
16. Slim H. *Humanitarian Ethics: A Guide to the Morality of Aid in War and Disaster*. London : Hurst, 2015. 225 p.
17. *Understanding Risk and Protective Factors in Humanitarian Crises: Towards a Preventive Approach to Child Protection in Humanitarian Action*. The Alliance for Child Protection in Humanitarian Action, 2021. 37 p. URL : https://alliancecpha.org/sites/default/files/technical/attachments/risk_and_protective_factor_report_final_edit.pdf.

References

1. Bilyk, O.M. (2013), “Public associations: legislative regulation, new rights and opportunities”, *Social and Labour Relations: Theory and Practice*, vol. 2, pp. 149-154, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stvttp_2013_2_23 (Accessed 15 Sept 2025).
2. Voitovych, S.A. (2018), “System and law of international economic organizations”, *Ukrainian Journal of International Law*, vol. 1, pp. 73–75.
3. Harasymiv, T. (2019), “Legal status of public organizations in Ukraine: Eurointegration process of standardization”, *Visnyk of the National University*

“Lvivska Politekhnikha”. *Series: Legal Sciences*, vol. 22, pp. 20-26, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2019_22_5 (Accessed 15 Sept 2025).

4. Ilnytska, U. (2012), “Peculiarities of international legal personality of non-governmental organizations”, *Ukrainian National Idea: Realities and Prospects of Development*, vol. 24, pp. 84–91.

5. Kotenko, N.V., Karpenko, S.H. (2014), “Non-governmental organizations: concept, types, and sources of financing in the context of sustainable development”, *Bulletin of Sumy State University. Series: Economics*, vol. 3, pp. 71-81.

6. Lakhyha, M.I., Shkurin, M.M. (2024), “Interaction between state authorities, local self-government bodies, and non-governmental organizations: Experience of the Republic of Poland”, *Problems of Modern Transformations. Series: Law, Public Management and Administration*, vol. 12. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-02-13>.

7. Matviychuk, A.V. (2019), “Activities of international non-governmental organizations in the legislative and legal field of Ukraine”, *Society, Politics, Administration in Central Europe*, vol. 10, pp. 14-21.

8. Munko, A.Yu., Li, V., Tagachin, M.K. (2024), “Features of organizing interaction between local self-government bodies and citizens under martial law in Ukraine”, *Problems of Modern Transformations. Series: Law, Public Management and Administration*, vol. 14. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-14-02-07>.

9. Sachko, O.V. (2022), “Legal capacity of international non-governmental organizations: current state and development prospects”, *Actual Problems of Domestic Jurisprudence*, vol. 4, pp. 230-236. <https://doi.org/10.32782/39221345>.

10. Sychenko, O.O. (2012), “Interaction between state authorities and local self-government bodies with the non-commercial sector in the social sphere”, *Investments: Practice and Experience*, vol. 3, pp. 87-89.

11. Yatsyna, M.O. (2019), “On the issue of defining the concept of ‘non-governmental organization’ (based on national and international acts)”, *Comparative and Analytical Law: Electronic Scientific Professional Edition*, vol. 4, pp. 384-386.

12. Anderson, M. (1999), *Do No Harm: How Aid Can Support Peace – or War*, Lynne Rienner Publishers, Boulder, USA, available at : https://www.rienner.com/title/Do_No_Harm_How_Aid_Can_Support_Peace_or_War (Accessed 02 Oct 2025).

13. Betts, A. (2013), *Survival Migration: Failed Governance and the Crisis of Displacement*, Cornell University Press, NY, USA.

14. Council of Europe (1986), “European Convention on the Recognition of the Legal Personality of International Non-Governmental Organizations”, available at: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007a67c> (Accessed 02 Oct 2025).

15. Lewis D., (2001), *The Management of Non-Governmental Development Organizations. An Introduction*, Ruetledge, London; NY.

16. Slim, H. (2015), *Humanitarian Ethics: A Guide to the Morality of Aid in War and Disaster*, Hurst, London, UK.

17. The Alliance for Child Protection in Humanitarian Action (2021), “Understanding Risk and Protective Factors in Humanitarian Crises: Towards a Preventive Approach to Child Protection in Humanitarian Action”, available at: https://alliancecpha.org/sites/default/files/technical/attachments/risk_and_protective_factor_report_final_edit.pdf (Accessed 02 Oct 2025).

Стаття надійшла до редакції 02.10.2025 р.